

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-84478-1/PO-PVP-2013

Kódové označení: OŘ-Z
Praha 9. září 2013
Počet listů: 13
Příloha: 1/1

Schvaluje: plk. Ing. Drahošlav Ryba, v. r.
.....
generální ředitel HZS ČR

Operační řízení – Z

(OŘ - Z)

Obsah

1. Charakteristika kurzu	3
2. Cíle vzdělávání	3
3. Rozsah znalostí absolventa	3
4. Časová dotace	4
5. Podmínky pro zařazení	5
6. Materiální zajištění účastníků kurzu	5
7. Ukončení kurzu	5
8. Učební osnovy	6

1. Charakteristika kurzu

Kurz je určen k získání odborné způsobilosti příslušníků HZS ČR, kteří budou vykonávat odborné činnosti na úseku operačního řízení a obsluhy jednotného systému varování a vyrozumění (dále jen „JSVV“).

Účastníci do kurzu nastupují již se znalostí jednotlivých aplikací používaných na operačních a informačních střediscích (dále jen „OPIS“) a telefonních centrech tísňového volání (dále jen „TCTV“) HZS ČR. Těžištěm výuky v samotném kurzu je zejména teoretická příprava.

2. Cíle vzdělávání

Hlavním cílem kurzu je připravit účastníky teoreticky v rozsahu nezbytném pro výkon služby na úseku operačního řízení do úrovně funkce operačního technika.

3. Rozsah znalostí absolventa

Zná:

- organizaci a výkon služby na OPIS a TCTV,
- úkoly a oprávnění OPIS HZS kraje a OPIS IZS,
- obecné činnosti jednotek PO v rámci operačního řízení a způsoby vyhlášení poplachu,
- principy spolupráce složek IZS,
- dokumentaci OPIS,
- základní operační a taktické možnosti jednotek PO,
- základní takticko-technická data požární techniky a vybraných věcných prostředků požární ochrany a způsoby jejího značení,
- organizaci spojení v požární ochraně a IZS,
- druhy dokumentů vedených OPIS,
- základní zásady komunikace s osobami v mezních psychických situacích.

Je seznámen:

- s právními předpisy souvisejícími s činností OPIS a IZS,
- s úkoly a strukturou HZS ČR,
- se strukturou a úkoly základních a ostatních složek IZS,
- se systémem řízení složek IZS při společném zásahu,
- s úkoly ochrany obyvatelstva,
- s druhy a obsahem dokumentace, zejména dokumentace zdolávání požáru, plošné pokrytí území kraje jednotkami PO, požární poplachový plán kraje, poplachový plán IZS kraje, typové činnosti složek IZS při společném zásahu a další dokumentaci pro operační řízení,
- s postupy pro řešení mimořádných událostí v působnosti jednotek PO a IZS,
- se systémem příhraniční spolupráce a pomoci,
- se základní činností a vnitřní organizací jednotek PO, s opěrnými body a jejich předurčeností,

- s problematikou řízení zásahu a činností jednotek PO při zdolávání mimořádných událostí,
- s informačními zdroji pro činnost v operačním řízení (databáze nebezpečných látek, GIS, meteosituační apod.),
- s principy systému EPS a přenosu informací na pult centralizované ochrany,
- s úkoly orgánů veřejné správy v úrovni obcí, krajů a dalších vybraných správních úřadů (SÚJB, veterinární správa, hygienická služba apod.) ve vztahu k řešení mimořádných událostí,
- se systémem a prostředky pro varování obyvatelstva a vyrozumění příslušných orgánů,
- s principy ochrany osobních údajů a zásadami poskytování informací,
- se zásadami komunikace s veřejnými sdělovacími prostředky.

Umí:

- přijímat a odbavovat tísňová volání prostřednictvím standardních technologií nebo nouzovým způsobem,
- vysílat jednotky PO na základě poplachového plánu prostřednictvím standardních technologií nebo nouzovým způsobem,
- vyžadovat součinnost složek IZS,
- obsluhovat systémy pro varování obyvatelstva a provádět vyrozumění příslušných orgánů,
- vést radiovou komunikaci s jednotkami PO a složkami IZS,
- využívat informační systémy dostupné z OPIS,
- na základě požadavku velitele zásahu vyžadovat osobní a věcnou pomoc.

4. Časová dotace:

Organizační část kurzu / Předmět		Počet hodin
Zahájení kurzu a sjednocení vstupních znalostí		8
1.	Právní základ činnosti OPIS	12
2.	Spojení	11
3.	Varování a vyrozumění	12
4.	Zdolávání mimořádných událostí	36
5.	Výkon služby na OPIS	63
Závěrečné zkoušky, ukončení kurzu		18
Celkem		160 hodin

V pravomoci ředitele vzdělávacího zařízení je možnost úpravy obsahu učiva do 10 % rozsahu.
Pozn.: 1 hodina = 1 vyučovací hodina v rozsahu 45 minut.

5. Podmínky pro zařazení

- a) absolvování základní odborné přípravy (kurzu ZOP nebo NOV),
- b) znalost základní obsluhy informačního systému pro příjem tísňového volání, systému operačního řízení a obsluhy JS VV. Seznámení s jednotlivými aplikacemi používanými na OPIS a TCTV HZS ČR zabezpečuje příslušná organizační složka HZS ČR před vysláním příslušníka HZS ČR do kurzu.

6. Materiální zajištění účastníků kurzu

Účastník kurzu musí mít u sebe doklady a vybavení pro účely výuky a pobytu ve vzdělávacím zařízení a musí být vybaven naturálními náležitostmi.

6.1 Doklady

- osobní doklady
- služební průkaz
- průkaz pojištěnce
- potvrzení o splnění podmínek pro zařazení do kurzu.

6.2 Vybavení pro účely výuky

- sešity
- psací a kreslicí potřeby.

6.3 Naturální náležitosti

- pracovní stejnokroj I.

Vzdělávací zařízení může vyžadovat popřípadě i další náležitosti, které budou uvedeny v povolání do kurzu.

7. Ukončení kurzu

Ukončení kurzu se provádí formou:

- ústní závěrečné zkoušky – odpověď na vybrané otázky z předem definovaných okruhů,
- praktické zkoušky
 - řešení konkrétní situace na OPIS z pozice operačního technika
 - splněním vybraného úkolu v oblasti obsluhy vyzumivacího centra (dále jen „VyC“).

Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí jmenovanou ředitelem vzdělávacího zařízení (vedoucím střediska) ¹.

¹ Čl. 13 odst. 2 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 7/2013, kterým se upravuje organizace odborné přípravy ve vzdělávacích zařízeních Ministerstva vnitra-generálního ředitelství HZS ČR, Střední odborné škole požární ochrany a Vyšší odborné škole požární ochrany ve Frýdku-Místku a v Záchraném útvaru HZS ČR.

7.1 Doklad

Dokladem o ukončení kurzu je osvědčení o odborné způsobilosti a potvrzení o absolvování specializačního kurzu pro běžné uživatele VyC.

8. Učební osnovy

Vysvětlivky

U = učebna

T = teorie

P = praxe

Jsou-li v učebních osnovách uváděny odkazy na konkrétní právní předpisy, případně normy, rozumí se tím vždy předpisy v platném znění.

Učební osnovy nabývají účinnosti dnem schválení.

Nabytím účinnosti těchto osnov se ruší osnovy kurzu Operační řízení I - A vydané pod č. j. PO-3958/GŘ-VZ-2005 ze dne 15. února 2006 a kurzu Operační řízení II – A vydané pod č.j. PO-3958/GŘ-VZ-2005 ze dne 5. ledna 2006.

Předmět: 1 Právní základ činnosti OPIS				Počet hodin: 12	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
1.1	5	U	T	Právní základy pro činnost OPIS HZS ČR <ul style="list-style-type: none"> – přehled právních předpisů souvisejících s požární ochranou a IZS – jednotky PO, druhy, kategorie, základní úkoly, akceschopnost, plošné pokrytí, vnitřní organizace, základní úkoly jednotek PO – charakteristika záchranných a likvidačních prací – pohotovostní služby poskytované jednotkami PO za úhradu – úkoly a oprávnění OPIS – věcná a osobní pomoc – úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva 	
1.2	3	U	T	Úkoly OPIS ve vazbě na orgány veřejné správy <ul style="list-style-type: none"> – povinnosti obcí a krajů ve vazbě na řešení mimořádných událostí – struktura vybraných orgánů státní správy a jejich zapojení do řešení mimořádných událostí v úrovni krajů a obcí (SÚJB, Státní veterinární správa, hygiena, vodoprávní orgány, ČIŽP, Český báňský úřad, Povodí, ČHMÚ, TIČR, Krajská vojenská velitelství...) 	
1.3	4	U	T	IZS <ul style="list-style-type: none"> – IZS, základní definice a principy, složky IZS, úrovně řízení IZS – dokumentace IZS – základní úkoly a kompetence základních složek IZS (Policie ČR, ZZS) – ostatní složky IZS 	

Předmět: 2 Spojení				Počet hodin: 11	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
2.1	3	U	T	Organizace spojení a analogová rádiová síť <ul style="list-style-type: none"> – ochrana osobních dat v komunikaci – organizace spojení v HZS ČR, – Řád analogové rádiové sítě HZS ČR a součinnosti v IZS a organizace spojení v digitální rádiové síti, – radiostanice používané v požární ochraně, – druhy radioprovozu, používání převaděčů a dálkově ovládaných základnových stanic – zásady tvorby a používání volacích značek – selektivní volba, kódovaný radioprovoz, kódy typické činnosti – praktické používání radiostanic 	
2.2	8	U	T/P	Digitální rádiová síť <ul style="list-style-type: none"> – funkční prvky systému – uživatelské služby – provozní řešení – personalizace (programové nastavení terminálů) – bezpečnostní pravidla v rámci systému – ruční a vozidlové terminály – pevné terminály (RCT, LCT) – integrace do aplikace Výjezd Služby systému <ul style="list-style-type: none"> – skupinové komunikace – individuální hovory – komunikace mimo systém – tísňová komunikace Datová komunikace <ul style="list-style-type: none"> – SMS aplikace – statusy – IP aplikace Praktická činnost s terminály	

Předmět: 3 Varování a vyrozumění				Počet hodin: 12	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
3.1	2	U	T	<p>Organizace vyrozumění</p> <ul style="list-style-type: none"> - plán svolání příslušníků HZS ČR - plán svolání krizového štábu - vyrozumění orgánů a organizací - vyrozumění OPIS MV-generálního ředitelství HZS ČR a řídicích důstojníků <p>Předávání informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - systém integrované výstražné služby - hlásná povodňová služba - předpovědní povodňová služba 	
3.2	10	U	T/P (6/4)	<p>Varování obyvatelstva</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro varování obyvatelstva - plán varování obyvatelstva - využití sdělovacích prostředků <p>Obsluha zadávacích terminálů pro varovné systémy programů VyC</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní popis systému - principy činnosti - infrastruktura a koncové prvky - obsluha zadávacího terminálu, programů VyC 	

Předmět: 4 Zdolávání mimořádných událostí				Počet hodin: 36	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
4.1	1	U	T/P	Obecné činnosti jednotek PO při zásahu <ul style="list-style-type: none"> – vymezení záchranných a likvidačních prací – poskytování pohotovostních služeb (činnost za úhradu) 	
4.2	5	U	T/P	Požární technika a věcné prostředky požární ochrany <ul style="list-style-type: none"> – rozdělení požární techniky – označování požární techniky a její základní takticko-technická data – věcné prostředky požární ochrany (detekční technika, ochranné prostředky) 	
4.3	3	U	T	Předurčenost jednotek PO <ul style="list-style-type: none"> – zásahy na nebezpečné látky a při dopravních nehodách – lezecká družstva a skupiny – potápěčské skupiny – kynologie – trhací práce – další předurčenost (velkokapacitní čerpání, jeřáby, SDO, USAR apod.) – Záchranný útvar HZS ČR – ústřední poplachový plán 	
4.4	4	U	T	Řízení zásahu a role OPIS <ul style="list-style-type: none"> – oprávnění velitele zásahu – řízení zásahu velitelem zásahu – řízení zásahu se štábem velitele zásahu – organizace místa zásahu – štáb HZS kraje – ústřední koordinace záchranných prací – případové studie 	
4.5	5	U	T	Vyžadování součinnosti složek IZS <ul style="list-style-type: none"> – poplachový plán IZS, dohody o plánované pomoci na vyžádání – osobní a věcná pomoc – operační střediska základních složek IZS (Policie ČR, ZZS) – přeshraniční spolupráce 	

Předmět: 4 Zdolávání mimořádných událostí				Počet hodin: 36	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
4.6	3	U	T/P	Volba sil a prostředky pro zdolávání požárů <ul style="list-style-type: none"> – požáry výškových budov – bytové požáry – požáry sklepů – požáry v přírodním prostředí – zdolávání požárů ve výrobních a skladovacích objektech – požáry v objektech pro shromažďování a obchod 	
4.7	3	U	T/P	Volba sil a prostředky pro záchranné práce <ul style="list-style-type: none"> – technické zásahy a jejich rozdělení – dopravní nehody (vyprošťování osob, velký počet zraněných apod.) – záchrana osob ze závalů a sutin – vnikání do uzavřených prostor – záchrana zvířat, likvidace obtížného hmyzu 	
4.8	3	U	T/P	Volba sil a prostředky při haváriích s únikem nebezpečných látek (NL) <ul style="list-style-type: none"> – základní taktika zásahu jednotek PO, předurčenost jednotek PO – informační podpora veliteli zásahu z OPIS (databáze NL, TRINS) – spolupráce s dalšími subjekty (vodoprávní úřad, ČIŽP, hygiena) – specifika úniků NL do ovzduší, do půdy, na vodě, s radioaktivními látkami, produktovody 	
4.9	3	U	T/P	Volba sil a prostředky při živelních pohromách <ul style="list-style-type: none"> – základní rozdělení živelních pohrom – činnost jednotek PO při povodni – činnost jednotek PO při odstraňování následků vichřice – činnost jednotek PO při závažných poruchách plynulosti provozu na komunikacích – spolupráce s dalšími subjekty 	
4.10	6	U	T/P	Volba sil a prostředky při specifických zásazích složek IZS <ul style="list-style-type: none"> – přehled souborů typových činností se zaměřením na činnost OPIS 	

Předmět: 5 Výkon služby na OPIS				Počet hodin: 63	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
5.1	4	U	T	Organizace a výkon služby na OPIS <ul style="list-style-type: none"> – organizace operačního řízení u HZS ČR – činnost ohlašovny požáru – tísňové volání (linky tísňového volání, směrování, tísňové volání v pevné a mobilní telefonní síti, lokalizace polohy) – výkon služby na OPIS – práce se sdělovacími prostředky – zásady komunikace na tísňových linkách – EPS a napojení na pult centrální ochrany na OPIS 	
5.2	6	U	T/P	Technické a informační prostředky OPIS <ul style="list-style-type: none"> – informační systém příjmu tísňového volání - obecné řešení, technické řešení, popis komunikačních procedur jednotlivých fází tísňových volání, pracoviště pro příjem tísňového volání, propojení na složky IZS – informační systém operačního řízení – geografický informační systém pro operační řízení – databázové moduly (SSU, zpráva o zásahu, strážní kniha apod.) 	
5.3	4	U	T/P	Informační podpora operačního řízení <ul style="list-style-type: none"> – databáze NL – meteoinformace – informace o vodních stavech – dopravní informační systémy 	
5.4	20	U	T/P	Základní činnosti prováděné OPIS <ul style="list-style-type: none"> – příjem ohlášení události a její zpracování, předání složkám IZS – příjem tísňového volání při specifických mimořádných událostech (unik NL, dopravní nehoda a povodeň) – posouzení situace a aspekty s tím související – rozhodnutí – vyslání sil a prostředků 	

Předmět: 5 Výkon služby na OPIS				Počet hodin: 63	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
5.5	24	U	T/P	Komunikace s osobami při mimořádných událostech a v mezních psychických stavech <ul style="list-style-type: none"> – základní stresové projevy – specifika a postupy zvládnání stresu při telefonování – strategie zvládnání stresu operátorů Praktická cvičení – nácvik specifických situací komunikace operátora	
5.6	5	U	T/P	Dokumentace OPIS Dokumentace související s činností OPIS <ul style="list-style-type: none"> – dokumentace o jednotkách PO – dokumentace zdolávání požáru a vytypovaných nebezpečných objektů – havarijní plány organizací – havarijní plán kraje – krizový plán kraje 	

Příloha

k čj. MV-84478-1/PO-PVP-2013

Rozsah znalostí obsluhy informačních prostředků systému příjmu tísňových volání, operačního řízení a zadávacích terminálů pro varovné systémy programů VyC**Seznámení s aplikací pro příjem tísňového volání**

- popis aplikace
- systém využívání jednotlivých panelů
- klasifikace událostí pro složky IZS
- předání pro řešení složkám IZS
- příjem události adresou, liniovým způsobem
- použití panelů spojení
- využívání místopisu
- práce s panelem hlavních nástrojů

Seznámení s GIS

- popis funkčních tlačítek aplikace
- mapový podklad a legenda
- nastavení aplikace GIS
- systém upřesnění místa události
- možnost aplikace GIS pro příjem tísňového volání

Seznámení s aplikací pro operační řízení

- popis aplikace
- systém využití jednotlivých panelů
- návrhář techniky a jeho využití
- možnosti aplikace „výjezd - spojař“
- popis práce s knihami
- postup příjmu události od pracoviště tísňového volání, EPS a dalších
- svodka

Seznámení s aplikací Centrum JSVV

- účel a popis aplikace
- individuální a skupinové adresy koncových prvků varování (KPV) a jejich účel
- rozdíly mezi skupinovou adresou a událostí
- rozdíly mezi akustickou zkouškou sirén, technickou zkouškou motorové sirény a testem elektronické sirény
- rozdíl mezi elektronickou sirénou a bezdrátovým místním informačním systémem (BMIS)
- postup při aktivaci KPV v aplikaci Centrum JSVV